

KURIER BORZĘCKI

Nr 2 (87)/2021
ISSN 1507-8132

PISMO SPOŁECZNO-KULTURALNE
WYDANIE SPECJALNE - 15 sierpnia 2021r.

Borzecińskie drogi do niepodległości 1914-1921

Grób rodziny Sadowskich.

**Miejsce spoczynku Legionisty Polskiego Adama Sadowskiego.
Cmentarz Parafialny w Borzęcinie Górnym. Fot. Lucjan Kołodziejski**

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

Kościół parafialny w Borzęcinie Górnym, godz. 16.00.

- Msza św. koncelebrowana w intencji poległych legionistów z Gminy Borzęcin w latach 1914-1918 w walce o odzyskanie niepodległości i podczas wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921.

Homilia: ks. Krzysztof Kamiński, Dyrektor - Archiwum Diecezjalne im. Arcybiskupa Jerzego Ablewicza w Tarnowie.

Cmentarz parafialny, godz. 17.00.

- Uroczyste odsłonięcie tablicy epitafijnej na grobie legionisty Adama Sadowskiego (1896-1916).
- Modlitwa w intencji Poległych w walce o odzyskanie przez Polskę niepodległości

spoczywających na miejscowym cmentarzu.

- Złożenie wieńca przez Marcina Sadowskiego.

Legionista, szkic

Źródło: Tadeusz Skoczek (red.), Na legionowym szlaku, s. 6

Przed Pomnikiem Poległych i Pomordowanych, godz. 17.30.

- Uroczyste wciągnięcie flagi państwowej na maszt i odśpiewanie hymnu.
- Apel Poległych.
- Złożenie kwiatów przed pomnikiem.

Plac przed budynkiem Domu Kultury w Borzęcinie

- Powitanie oficjalnych gości i mieszkańców gminy Borzęcin.
- Okolicznościowe wystąpienia.
- Borzęcińskie drogi do niepodległości – prezentacja Lucjan Kołodziejski.
- Otwarcie wystawy pt. „Dla Ciebie, Polsko. W stulecie czynu legionowego” - Instytut Pamięci Narodowej w Krakowie.
- Koncert - pieśni patriotyczne w wykonaniu Orkiestry Dętej ze Starego Wiśnicza.

Szanowni Państwo...

W dniu Święta Wojska Polskiego *ustanowionego na pamiątkę zwycięskiej Bitwy Warszawskiej, stoczonej w dniach 12–15 sierpnia 1920 roku w czasie wojny polsko-bolszewickiej* na przedpolach Warszawy obchodzimy w Borzęcinie gminną uroczystość patriotyczną pn. „Borzęcińskie Drogi do Niepodległości 1914-1921”.

W tym dniu, w sposób szczególny nawiązujemy do historii wspominając Mieszkańców Gminy Borzęcin, którzy w walce o Wolną i Niepodległą Rzeczpospolitą na Ołtarzu Ojczyzny złożyli najwyższą ofiarę. Jest to również okazja do odsłonięcia tablicy epitafijnej na grobie legionisty Adama Sadowskiego na cmentarzu parafialnym w Borzęcinie, odтворzonej i ufundowanej staraniem oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie.

Drodzy Mieszkańcy...

Wszyscy dobrze wiemy, że Niepodległości po 123 latach zaborów nikt nam nie darował. W powstaniach, w walce zbrojnej na wielu frontach, w plebiscytach, a wreszcie w wielkim wysiłku dyplomatycznym wykuto przestrzeń dla Wolności. Polska Odzyskała Niepodległość, bo podjęła o nią walkę i zbudowała wszystko to co potrzebne, aby Państwo stworzyć, a w latach 1918-1921 zdołała tę Niepodległość obronić i wywalczyć państwowe granice. Naród Nasz przebył długą i trudną drogę, podczas której, setki tysięcy Naszych Rodaków, w tym wielu mieszkańców Borzęcina, Bielczy, Łęk i Przyborowa poniosło najwyższą ofiarę. Ciesząc się dzisiaj Wolnością oddajemy im Cześć i Hołd.

Wielki mąż stanu Józef Piłsudski mówił: „Ten kto nie szanuje i nie ceni swej przyszłości, nie jest godzien szacunku teraźniejszości, ani prawa do przyszłości”. Dzisiaj, po wielu latach od tamtych wydarzeń musimy pielęgnować i budować patriotyzm, który nie tylko wpatrzony jest w przyszłość, ale ma głębokie korzenie w przeszłości. Sięgając w głąb historii Narodu Polskiego musimy pamiętać, że „Historia magistra vitae est” – „Historia nauczycielką życia”, że należymy do tych szczęśliwych pokoleń, którym nie wolno zmarnować i zaprzepaścić wypracowanego dorobku. Pamiętajmy, że patriotyzm to nie tylko przywiązanie i miłość do Ojczyzny, ale przede wszystkim obowiązek kultywowania tradycji, dziedzictwa, historii, kultury, edukacja i wychowanie młodego pokolenia, praca na rzecz naszych rodzin, organizacji, wsi, solidarność, zaangażowanie w życie społeczne i tworzenie obywatelskich wspólnot, szacunek dla własnego języka, godła i hymnu państwowego, duma z naszej historii i tego, co w naszym kraju piękne i wyjątkowe. To także nawiązywanie do przeszłości i przyjęcie odpowiedzialności za przyszłość.

Nawiązując do powyższego, pragnę podziękować wszystkim tym, którzy przyczynili się do organizacji dzisiejszej, patriotycznej uroczystości: Gminnemu Ośrodkowi Kultury, krakowskiemu oddziałowi Instytutu Pamięci Narodowej, a szczególnie Panu Lucjanowi Kołodziejskiemu – historykowi, którego wkład w dokumentowanie nieodkrytych kart historii gminy Borzęcin i jej mieszkańców jest bezcenny.

Janusz Kwaśniak – Wójt Gminy Borzęcin

Mieszkańcy Gminy Borzęcin w Legionach Polskich

Myśl odzyskania niepodległości przez Polskę dla patriotycznie nastawionej młodzieży na początku XX wieku była nadzieją. Powstające na terenie Galicji tajne organizacje miały na celu przygotować ją do walki zbrojnej. Po zalegalizowaniu ich działalności w 1910 podjęły na szerszą skalę szkolenie wojskowe. Jedną z organizacji paramilitarnych był Strzelec, powołany w 1910 w Krakowie.

„W Borzęcinie powstaje również oddział Strzelca organizowany przez przedstawicieli inteligencji: Klisiewiczza Władysława, Rogoża Józefa i Urbańskiego Stanisława. Oddział liczący ponad 30 osób zbiera się w budynku dawnej karczmy w Borzęcinie Górnym i odbywa ćwiczenia terenowe z bronią, wypożyczoną od władz wojskowych. Należą do niego akademicy, studenci a także kilku chłopaków spoza grona inteligencji. Głównym komendantem Strzelca zostaje mianowany Józef Piłsudski, który wykorzystując zamieszanie, jakie chwilowo powstało z chwilą wybuchu wojny w lipcu 1914, wkracza samorządnie w dniu 6 sierpnia 1914 do Kongresówki na czele dwutysięcznego¹ oddziału uformowanego w krakowskich Oleandrach. Ale akcja ta nie miała powodzenia, gdyż brak jej było poparcia całego społeczeństwa polskiego. Dopiero utworzenie Legionów w dniu 16.08.1914 pod patronatem Naczelnego Komitetu Narodowego (NKN) nadało tej akcji właściwy kierunek(...). W połowie grudnia 1914 sformowano I Brygadę Legionów Polskich. W maju 1915 utworzono II Brygadę Legionów Polskich, zwaną Karpacką. W maju 1915 utworzono III Brygadę Legionów Polskich. Powołani pod broń mieszkańcy Borzęcina i okolic mogli zgłosić się do punktu werbunkowego Legionów w Brzesku lub być wcielonymi do wojska austriackiego.” - A. Kobyłecki, Borzęcin nad Uszwicą..., s. 86.

Poniżej przedstawiam listę legionistów z gminy Borzęcin. Zapewne nie jest kompletna, jednak na dzień dzisiejszy jest to jedyne tego typu zestawienie.

1. **Bach Józef**, ur. 4.11.1893, s. Franciszka, nr d. 65. Ukończył II gimnazjum w Tarnowie, maturzysta w 1913. Studia na Wydziale Filozoficznym (rolnictwo) 1913/1914 oraz 1917/19 - 1920/21. Szeregowy 12 kompanii 3 Pułku Piechoty II Brygady Legionów Polskich w 1916. Dyplom inżyniera rolnictwa uzyskał w 1921.
2. **Bąk Jan** z Borzęcina, ur. w 1897. Służył w 16 i 11 kompanii 3 batalionu 2 Pułku Piechoty II Brygady Legionów. Ukończył II Gimnazjum w Tarnowie w 1918.
3. **Bąk vel Łukowski Jan** z Borzęcina, ur. 1898. Uczeń VI klasy gimnazjum. Plutonowy w 16 kompanii 4 batalionu 2 Pułku Piechoty II Brygady Legionów. Wzięty do niewoli, internowany, wywieziony do guberni połtańskiej. Zmarł w niewoli w 1918.
4. **Bogucki Marian** z Borzęcina, ur. w 1897. Uczeń seminarium nauczycielskiego. Służył w 6 Pułku Piechoty III Brygady Legionów Polskich.

¹ Liczba znacznie zawyżona, było ich ponad 181.; https://pl.wikipedia.org/wiki/Pierwsza_Kompania_Kadrowa

5. **Chamielec Alojzy** z Przyborowa, ur. 15.12.1893, s. Józefa. W Legionach Polskich od 16.08.1914, początkowo w 9 kompanii 3 Pułku Piechoty II Brygady, a następnie w 6 kompanii 4 Pułku Piechoty II Brygady Legionów Polskich. Przed rozwiązaniem Polskiego Korpusu Posiłkowego pełnił służbę w 3 komp. 2 pp. w stopniu starszego żołnierza. 15.02.1918 z brygadą Hallera przeszedł na Ukrainę, biorąc udział w bitwie pod Kaniowem. Internowany przez Niemców, zbiegł z niewoli. Następnie przebywał w Kijowie, zgłosił się do korpusu Dowbora-Muśnickiego. Internowany przez bolszewików, ponownie uciekł z niewoli. Powrócił do kraju w marcu 1919 r. Zawód: murarz.
6. **Cholewa Aleksander** z Borzęcina Dolnego-Jagniówki, ur. 13.09.1900 s. Michała, nr d. 947. Zawód: rolnik.
7. **Chudyba Jan** z Łęka, ur. 24.09.1892. W Legionach od 10.09.1914. Szeregowy w 9 komp. 3 Pułku Piechoty II Brygady Legionów Polskich. Podczas bitwy pod Wołczcekiem 5.07.1916 wzięty do niewoli rosyjskiej. Powrócił do Polski. Zawód: palacz kolejowy.
8. **Curyło Jan** z Borzęcina Dolnego, ur. 24.05.1894, s. Józefa, nr d. 264. Ukończył II gimnazjum w Tarnowie w 1913. Studiował na wydziale prawa UJ w latach 1913/14 oraz 1917/18 -1918/1919. Szeregowy 12 kompanii 3 Pułku Piechoty II Brygady Legionów Polskich w 1916. Tytuł doktora prawa uzyskał 31.05.1922.
9. **Czernek Marian**, ur. w 1898 w Nowej Grobli, s. Bronisława, zamieszkały w Bielczy, absolwent gimnazjum, wzięty do Legionu 12.02.1917, przeznaczony dla 2 pułku piechoty. Komenda wojskowa w Krakowie 17.07.1917 stwierdziła, że jest czasowo niezdolny do służby. Otrzymał 12-miesięczny urlop.
10. **Curyło Józef** z Borzęcina nr d. 939, ur. 8.03.1895, s. Antoniego. Szeregowy 12 kompanii 3 Pułk Piechoty II Brygady Legionów Polskich w 1916.
11. **Giemza Franciszek** z Borzęcina, ur. 4.10.1896, s. Walentego, nr d. 672. Służył w 6 komp. 3 Pułku Piechoty II Brygady Legionów. Zawód: rolnik i ślusarz.
12. **Grzybek Stanisław** z Borzęcina, maturzysta. Poległ na froncie rosyjskim.
13. **Gzyl Józef** z Przyborowa, ur. 1891. Do Legionów wstąpił w 1914 w Bochni, przydzielony do 10 kompanii 2 Pułku Piechoty II Brygady Legionów Polskich. Następnie walczył w kompanii karabinów maszynowych tegoż pułku. W Polskim Korpusie Posiłkowym służył w 1 szwadronie 3 Pułku Ułanów. Internowany w Synowódzku, skąd po 4 dniach uciekł do Radomia. Następnie wcielony do 12 pułku ułanów. Zawód: rolnik.
14. **Gzyl Józef** z Przyborowa, ur. 6.06.1894, rolnik. Służył w 2 Pułk Ułanów Legionów Polskich.
15. **Jarosz Franciszek** z Borzęcina-Wisowatek, rolnik.
16. **Kijak Józef** z Borzęcina (1886-1940). Ukończył I Gimnazjum w Tarnowie w 1906, student UJ. Długoletni profesor Gimnazjum im. Jana Goetza w Brzesku, działacz harcerski, społecznik, samorządowiec.
17. **Kobyłecki Alojzy** z Borzęcina, (więcej: Wojna polsko-bolszewicka).
18. **Lambert Jan**, ur. w 1895 w Przyborowie, student, wstąpił do Legionu 15.10.1914. Zwolniony z Legionów 7.08.1915 w Skoczowie.
19. **Matys Józef** z Bielczy, ur. w 1894, uczeń seminarium nauczycielskiego. Szeregowy w oddziale sanitarnym 4 batalionu 4 Pułku Piechoty III Brygady Legionów.
20. **Maślanka Józef**, 13 pułk piechoty, 10 dywizja. Z Przyborowa.

21. **Niedojadło Jan**, ur. w 1900 w Bielczy, syn Jakuba. II Brygada Legionów Polskich. Szeregowiec w Polskim Korpusie Posiłkowym od 5.01.1918. Internowany w Talarborfalva (obóz internowania dla żołnierzy Legionów Polskich, obecnie Terebła na Ukrainie) i powołany do 57 pp.
22. **Palusiński Kazimierz** z Borzęcina. 3 Pułk Piechoty II Brygady Legionów. Ukończył seminarium nauczycielskie. Po 1918 pracował jako nauczyciel w szkole ludowej Wokowicach i Mokrzyskach².
23. **Pięta Stanisław** z Borzęcina, ur. 13.12.1894, syn Andrzeja. Szeregowiec w 3 kompanii 3 Pułku Piechoty II Brygady Legionów Polskich. Zawód: robotnik fabryczny.
24. **Prorok Jan** z Borzęcina, zmarł w niewoli rosyjskiej, maturzysta.
25. **Prorok Władysław** z Borzęcina Dolnego-Przymiarek, ur. 13.08.1895, s. Andrzeja, nr d. 633, uczeń seminarium nauczycielskiego. Przebieg służby: od 30.08.1914 do 15.02.1918 w 3 Pułku Piechoty II Brygady Legionów. Po przejściu gen. Hallera na Ukrainę służył w 15 Pułku Strzelców Kaniowskich. 11.05.1918 pod Kaniowem wzięty do niewoli niemieckiej, skąd został zwolniony 11.02.1919³.
26. **Rogóż Józef** (1886-1956) z Borzęcina Górnego. W 1907 ukończył Seminarium Nauczycielskie Męskie w Tarnowie. Pracował jako nauczyciel w Szkole Ludowej Borzęcinie Dolnym i Górnym.
27. **Percz Józef** z Borzęcina Górnego, rolnik.

28. **Sadowski Adam** herbu Nałęcz z Borzęcina Górnego, ur. 18.06.1896, s. Konstantego, nr d.1. Nekrolog. † *Adam Nałęcz Sadowski żołnierz Legionów polskich ur. w r. 1896 w Borzęcinie, opatrzony świętymi Sakramentami, zmarł w Krakowie dnia 19 sierpnia 1916 r. NABOŻENSTWO ŻAŁOBNE przy zwłokach odprawione będzie w poniedziałek, dnia 21 bm. o godzinie 10 rano w kaplicy cmentarnej, poczem nastąpi eksploracja na dworzec kolejowy w celu przewiezienia do grobu rodzinnego w Borzęcinie. Pogrzeb w Borzęcinie odbędzie się we wtorek, dn. 22 bm. o godz. 10 przed poł. Na smutne te ob-rzędy stroskani rodzice wraz z babką i rodzeństwem zapraszają Krewnych, Kolegów zmarłego i Znajomych. Osobnych zawiadomień rozsyłać się nie będzie⁴.*

29. **Sadowski Kazimierz** herbu Nałęcz z Borzęcina Górnego, ur. 1895, s. Konstantego, nr d.1. Zwolniony ze służby w Skoczowie 14.08.1915. Brat w/w Adama.
30. **Socha Jan** z Borzęcina-Wisowatek, ur. 8.06.1895, s. Kazimierza, nr d. 683. Wstąpił do Legionów 24.08.1914. Żołnierz 12 kompania 3 Pułku Piechoty Legionów Polskich. Zawód: rolnik.
31. **Scholz Stanisław** z Borzęcina-Wisowatek, ur. 5.05.1893. s. Franciszka. Jako student wstąpił do 2 kompanii 3 Pułku Piechoty, 21.05.1915. Absolwent Wyższego Semina-

² http://www.brzesko.ws/_brzesko/documents/historia/mokrzyska/sb_lwowiacy.htm

³ Pracował w Grójcu Wielkim jako nauczyciel w szkole ludowej od 1919 r. Potem uczył i był kierownikiem Szkoły Ludowej w Unikowie. Założyciel Ochotniczej Straży Pożarnej w Unikowie (1919 r.) i jej pierwszy prezes. Więzień KL Dachau, a następnie KL Gusen, gdzie zmarł 12 marca 1941 r. Symboliczny grób W. Proroka znajduje się na cmentarzu parafialnym w Unikowie.

⁴ „Czas” 1916 r., nr 416 z 20 sierpnia, wydanie poranne, s. 1.

rium Duchowego Archidiecezji Krakowskiej, święcenia kapłańskie w 1923. Zmarł w 1951.

32. **Tyrcha Wojciech** z Borzęcina, ur. w 1898 r. Uczeń II klasy Seminarium Nauczycielskiego w Tarnowie. Szeregowiec 4 kompanii, 6 pułk piechoty II Brygady Legionów Polskich. Do rosyjskiej niewoli podczas bitwy pod Kostiuchniówką 6.07.1916.
34. **Urbański Stanisław** z Borzęcina Górnego-Jackówki, ur. 14.01.1887, s. Jakuba. W 1909 r. ukończył II Gimnazjum w Tarnowie. Studiował na Wydziale Prawa UJ w latach 1909/10– 1913/14. Jako ochotnik zgłosił się 12.09.1914 do Legionów. Do 8.02.1915 służył w 12 kompanii 3 Pułku Piechoty II Brygady Legionów Polskich, natomiast z dniem 1 maja 1915 rozpoczął służbę w intendenturze 6 Dywizjonu Artylerii. Potem na krótko przydzielony został do 4 Pułku Piechoty, skąd odkomenderowany został do Szkoły Podchorążych Legionów Polskich w Kamieńcu. Po utworzeniu 6 Pułku Piechoty (III Brygady Legionów Polskich) 28.07.1915 przydzielony został do 11. kompanii. Służył także w 9. kompanii tegoż pułku. Mianowany chorążym piechoty w dn. 15.12.1915, a następnie podporucznikiem piechoty 7.07.1916. Po wycofaniu Legionów z linii frontu pracował w służbie werbunkowej. Od 6 kwietnia do 4 czerwca był kierownikiem w Powiatowym Urzędzie Ziemskim w Koninie. Potem skierowany został na powrót do 6 Pułku Piechoty, w którym pozostawał aż do jego rozwiązania po kryzysie przysięgowym w 1917. Zmarł 3.07.1918 w szpitalu w Krakowie na skutek ran odniesionych w Karpatach. Spoczywa na cmentarzu Rakowickim wraz ze swoją siostrą Rozalią oraz jej mężem Wojciechem Cnotą, również urodzonymi na borzęcińskiej ziemi. Odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari i Krzyżem Niepodległości.
35. **Wójcik Stanisław** z Borzęcina, ur. 3.06.1892, s. Sebastiana, nr d. 389. Zawód: rolnik.

*Grób porucznika Stanisława Urbańskiego
znajduje się na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie, kwatery XXVII, rząd 14, nr 3a*

Powstańcy śląscy 1919 - 1921

Wynikiem konfliktu pomiędzy ludnością polską i niemiecką zamieszkującą Śląsk były 3 powstania. Ich ostatecznym skutkiem było przyłączenie do Polski dobrze rozwiniętych i bogatych gospodarczo części Górnego Śląska. W walkach brali udział też i borzęcanie. Trzech z nich zidentyfikowałem, spoczywają na tujejszym cmentarzu.

1. **Gattner¹ Edward** (15.12.1885 - 9.12.1942). Nie wiadomo w jakich okolicznościach E. Gartner znalazł się w Borzęcinie podczas II wojny światowej. Za-

*Edward Gattner,
zdjęcie z tablicy epitafialnej
na cmentarzu w Borzęcinie Górnym.
Fot. Lucjan Kołodziejski*

pewne uciekał przed represjami hitlerowskimi za czynny udział w powstaniach śląskich. Zamieszkiwał w domu oznaczonym nr 436. Jako przyczynę śmierci podano odnowienie ran wojennych. Zachowane w archiwum Państwowym w Katowicach dokumenty pozwalają więcej powiedzieć na jego temat. Gartner Edward ur. 15.12.1885 w Małej Kuźniczce, zamieszkał w Świętochłowicach. Był czynnym zaprzysiężonym członkiem Polskiej Organizacji Wojskowej w Rzęczy-Ligocie-Grölinga i pełnił funkcję miejscowego komendanta. W II powstaniu pod dowództwem Liszki Wincentego w Rzęczy-Ligocie Grölinga od dnia 18.08.1920 do 24.08.1920. W III powstaniu śląskim pod dowództwem Sojki Feliksa, a następnie Marcinkowskiego w Rzęczy na

froncie w Kleszczowie Rudzianem i Niezdzwicami od dnia 2.05.1921 do 5.07.1921 jako dowódca plutonu 7 kompanii II baonu, a następnie w zapasowym baonie Marcinkowskiego Karola 4 pułku Wojsk Powstańczych Batorego oraz w pracy plebiscytowej z ramienia P.O.W. od dnia 1.08.1920 do dnia 20.03.1921 w Ruszczy i w Ligocie-Grölinga.

2. **Ciaciura Władysław** z Borzęcina Górnego-Jackówki, ur. 22.11.1898, s. Stanisława, nr d. 557. Uczestnik I powstania śląskiego.
3. **Tomaszek Władysław** z Borzęcina Górnego, ur. 24.08.1901, s. Jędrzeja, nr d. 277.

¹ <http://www.powstancyslascy.pl/znajdz-powstanca/G>

Obrońcy Lwowa 1920

Podczas walki o Lwów w okresie ofensywy bolszewickiej na Polskę w 1920 w szeregach Wojska Polskiego walczyli też pochodzący z Borzęcina mężczyźni. Udało mi się ustalić nazwiska 4 spośród nich. Nie dotarłem do źródeł historycznych potwierdzających udział studentów Uniwersytetu Jana Kazimierza czy Politechniki Lwowskiej w czasie walk o Lwów z Ukraińcami pochodzących z Borzęcina.

Zwiedzając w 2008 Cmentarz Orłąt Lwowskich, odnalazłem grób Stefana Guzega. Również na tym cmentarzu miał znajdować się nagrobek Stanisława Króla. Jednak został zniszczony, gdyż część cmentarza została wyburzona przez komunistyczne władze. Obecnie jest tam droga asfaltowa.

1. **Bąk Jan Józef** z Borzęcina, ur. 25.12.1900, s. Jana, nr d. 699. Student Politechniki Lwowskiej. Zginął 20.07.1920. Brak informacji na temat miejsca pochówku.
2. **Drąg Stanisław** z Borzęcina, ur. 20.11.1897, s. Wojciecha, nr d. 199. Zmarł 20.12.1920 w lwowskim szpitalu na skutek ran odniesionych podczas wojny. Brak informacji na temat miejsca pochówku.
3. **Guzy Stefan** z Borzęcina, ur. 8.02.1901, s. Stefana, nr d. 401. Zmarł w szpitalu wojskowym we Lwowie na skutek odniesionych ran 22.06.1920.

Nrus serialis	1920	Nrus domus obitus	Nomen cognomen et conditio mortui (penes infantes aut coelibes etiam nomen, cognomen et conditio parentum; penes conjuges nomen et cognomen derelictae vel demortuae partis)	Religio	Sexus		Dies vitae	Morbus et qualitas mortis	ADNOTATIO Qui confessionis capa- ces et SS. Sacr. pro- visi vel non provis- Nrus et datum schedae revisionis aut obductio- nis medicae etc.
	Dies ac Mensis obitus et sepulturae				Masculini	Feminini			
	Stephanno Gray fil foarices est marine Chacka/ mordani est Leopoli (horv mil) 28/6 1920								

Stanisław Guzy - syn Franciszka i Marii Chachaj zmarł we Lwowie (szpital wojskowy) 22/6 1920. Zapisek z Księgi Zmarłych, s. 33

4. **Król Stanisław** z Borzęcina, ur. 6.06.1900, s. Stanisława, nr d. 39. Szeregowy 53 Pułku Piechoty Strzelców Kresowych. Zginął 27.02.1920 we Lwowie. Trudno ustalić, czy zmarł na skutek ran odniesionych podczas trwającej wojny polsko-bolszewickiej, czy walk z Ukraińcami o Lwów.

Uczestnicy wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921

1. **Badowski Wiktor Tadeusz**, kapitan WP, s. Stanisława, ur. 20.02.1902 w Borzęcinie k. Brzeska. Uczestnik wojny 1920 w 6 pac (Pułk Artylerii Ciężkiej) i 9 dak (Dywizjon Artylerii Konnej). Następnie służył w 20 pal (Pułk Artylerii Lekkiej) jako oficer baterii, łączności, intendenty i administracji. Ostatnio był dowódcą dyonu art. lekkiej KOP w Czortkowie. Odznaczony medalami 1918–1921 i 10-lecia¹. Zamordowany przez NKWD w Katyniu.
2. **Curyło Józef** z Borzęcina Górnego, ur. 8.03.1895, s. Antoniego, nr d. 939. Od 1931 Wachmistrz Żandarmerii Wojskowej (zobacz dyplom na stronie 13). Spoczywa na cmentarzu parafialnym w Borzęcinie Górnym.
3. **Dziadowiec Michał** z Przyborowa (1898–1940). Policjant Państwowy, zamordowany przez NKWD w Twerze.
4. **Kobyłecki Alojzy Andrzej** z Borzęcina Górnego, ur. 19.06.1897, s. Józefa. W wieku 18 lat wstąpił do Legionów Polskich. Służył w 4 kompanii 4 pułku piechoty III Brygady Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego. Został ranny w bitwie pod Rudką Miryńską we wrześniu 1916 roku podczas rosyjskiej ofensywy Brusilowa. Podleczoney w szpitalach polowych wrócił do pułku. Jednak w lutym 1917 oddelegowano go do szpitala nr 4 w Krakowie, skąd w październiku przeniesiono go do szpitala nr 1. Przebywał w nim do lutego 1918. Jeszcze w styczniu 1918 w szpitalu rezerwowym nr 1 w Krakowie rozpoczął naukę w szkole inwalidów, którą ukończył we

wrześniu 1918. W 4 pułku piechoty III Brygady Legionów służył od 10.04.1915 do 30.06.1919. Otrzymane odznaczenia to: Krzyż Walecznych, Krzyż Niepodległości i Medal Zasługi. W 1920 zdał egzamin dojrzałości i rozpoczął studia w Uniwersytecie Jagiellońskim.

5. **Kwaśniak Franciszek** z Borzęcina. 2 Syberyjski Pułk Piechoty. Poległ pod Warszawą 17.08.1920.
6. **Łucarz Jan** z Borzęcina Dolnego-Jagniówki, ur. 19.11.1897, s. Jana, nr d. 858. Na zdjęciu poniżej w austriackim mundurze z odznaczeniem z okresu I wojny światowej. Za udział w wojnie z bolszewikami 31.03.1920 otrzymał odznakę „ZA WOŁYŃ”, (zobacz zaświadczenie uprawniające do jej noszenia na stronie 12).

*Łucarz Jan z Borzęcina Dolnego-Jagniówki,
z arch. Stanisława Czesaka*

¹ <https://timenote.info/pl/Wiktor-Tadeusz-BADOWSKI>

7. **Matera Stanisław** z Borzęcina Górnego, ur. 14.02.1894, s. Jana. W sierpniu 1914 zmobilizowany do 57 pp w Tarnowie. W marcu 1915 skierowany na front rosyjski w Karpatach, gdzie wkrótce został ciężko ranny. Po ponad półrocznym pobycie w szpitalu wojskowym na Morawach w październiku 1915 powrócił do macierzystej jednostki. Będąc w stopniu chorążego, podczas walk na froncie rosyjskim 12.08.1916 dostaje się do niewoli rosyjskiej. W niewoli przebywa ponad dwa lata, 1.01.1919 powraca do kraju. Podczas wojny z bolszewikami 28.07.1919 wstępuje do 9 Pułku Piechoty Legionów, gdzie pełni funkcję dowódcy kompanii. 30.09.1919 zostaje przeniesiony do Składnicy Uzbrojenia w Dęblinie, skąd 24.01.1921 jako student uniwersytetu zostaje urlopowany, a następnie przeniesiony do rezerwy. W październiku 1921 wstąpił do służby w Korpusie Straży Celnej.
8. **Musiak Józef** z Borzęcina Dolnego, ur. 11.06.1900, s. Floriana, nr d. 655. Walczył w okolicach Grodna i Kowna. Pod Kijowem wzięty do sowieckiej niewoli. Uciekł, wracał 3 miesiące piechotą do Borzęcina².
9. **Piękosz Józef**, ur. 2.04.1901, s. Antoniego, nr d. 3. Ochotnik w wojnie. Policjant Państwowy, zamordowany przez NKWD w Twerze.
10. **Prokopek Józef** z Borzęcina, ur. w 1901, 4 Pułk Strzelców Podhalańskich. Zmarł w szpitalu wojskowym w Nowym Targu w 1920.
11. **Purchla Józef** z Borzęcina Górnego, ur. 10.09.1897 w chłopskiej rodzinie. 15.10.1915 został powołany do wojska austriackiego (12 Pułk Haubic Polowych Baterii Zapasowych), gdzie skończył szkołę podoficerską i został awansowany do stopnia bombardiera. Na początku 1916 wysłany został na front rosyjski na Bukowinę, a po ofensywie rosyjskiej wraz z pułkiem został przerzucony na front włoski do prowincji Gorycja. W lecie 1918 w czasie rozprężenia armii austriackiej w czasie jednego z wypadów armii włoskiej dostał się do niewoli włoskiej. Zrobił to celowo, chcąc dostać się do wojska polskiego tworzonego w Włoszech. Dowiedział się o tym z ulotek, które zrzucano z samolotów. W niewoli włoskiej przebywał przez około 2 tygodnie, w obozie pod Wenecją i uciekł stamtąd z powodu panującego głodu i złego traktowania jeńców. Wracając do ojczyzny zachorował na terenie dzisiejszej Słowenii na tyfus brzuszny. Leczony był w szpitalu w Lublanie przez okres kilku tygodni. Po wyzdrowieniu przez Wiedeń powrócił w październiku 1918 do Borzęcina. W lutym 1919 wstąpił do Wojska Polskiego. Brał udział w wojnie polsko – ukraińskiej i polsko - bolszewickiej. W październiku 1921 otrzymał awans na stopień podporucznika i przydziel do 25 Pułku Artylerii Lekkiej w Kaliszu.
12. **Siciarz Stanisław** z Borzęcina, ur. 11.02.1891, s. Jana, nr d. 184. Kanonier 11 Pułku Artylerii Ciężkiej. Zginął pod Stanisławowem 13.02.1920.
13. **Smola Jan** z Borzęcina Dolnego-Zagród, ur. 16.11.1898, s. Jana. nr d. 492. Zmarł 8.02.1921 w szpitalu wojskowym w Żyrardowie na epidemię. Tam też został pochowany w zbiorowym (60-osobowym) grobie.

² Relacja ustna Jana Musiała, s. Józefa z dn. 11.06.2021.

14. **Solak Stanisław** z Borzęcina Górnego, ur.1894. s. Józefa, nr d. 344.

Solak Stanisław. Z arch. Marii Kwaśniak

15. **Sroka Stanisław** z Borzęcina Górnego-Jackówki, ur. 12.11.1895, s. Antoniego. Podczas I wojny światowej w IV kompanii karabinów maszynowych 56 Galicyjskiego Pułku Piechoty z Wadowic. Zmarł w Borzęcinie 12.08.1961.
16. **Stąsiek Ignacy** z Borzęcina Dolnego-Jagniówki, ur. 29.07.1899, s. Jana, nr d. 456, zabity na Ukrainie w 1919.

17. **Stąsiek Stanisław** z Borzęcina Dolnego, ur. 3.06.1896, nr d. 243. Zginął 7.11.1920 w rejonie Chodorowa.
18. **Trytek Stanisław** z Bielczy (1889-1983) „bohater wojny polsko-bolszewickiej i obrońca Warszawy w 1920, Kawaler Orderu Wojennego Virtuti Militari”.
19. **Wolnik Ignacy** z Borzęcina Górnego, ur. 23.03.1895, s. Franciszka, nr d. 765. Zmarł 2.12.1920 w Rawiczu i tam też został pochowany, kwatera nr 96. Kanonier 13 pułku artylerii ciężkiej, 3 bateria. Przyczyna śmierci: *ogólne osłabienie organizmu*. Wpisu do parafialnej księgi zmarłych dokonano 1930 na podstawie informacji z Polowej Kurii Biskupiej z L. 3848/30. Warszawa 24.06.1930. Tom 150, s.4.

Dyplom „ZA WOŁYŃ”,
z arch. Stanisława Czesaka

**PRZEWODNICZĄCY KOMITETU
KRZYŻA I MEDALU
NIEPODLEGŁOŚCI**

**CZYNI WIADOMEM, ŻE ZARZĄDZENIEM
DANA PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Z DNIA 7-VII 1931 ROKU**

JÓZEF CURYŁO

**ZOSTAŁ ODZNACZONY
KRZYŻEM NIEPODLEGŁOŚCI
ZA PRACĘ W DZIELE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI**

**PRZEWODNICZĄCY KOMITETU
KRZYŻA I MEDALU NIEPODLEGŁOŚCI**

SEKRETARZ GENERALNY KOMITETU

W. Jędrzejewicz

*Dyplom przyznania Krzyża Niepodległości Józefowi Curyło
za pracę w dziele odzyskania niepodległości. Podpis przewodniczącego Komitetu Krzyża i Medalu Niepodległości Józefa Piłsudskiego i sekretarza generalnego Wacława Jędrzejewicza.*

Mieszkańcy Gminy Borzęcin polegli w armii austro-węgierskiej podczas I wojny światowej w latach 1914-1918

1. **Adamczyk Franciszek** z Borzęcina. Saper, zmarł 3.08.1916. Cmentarz woj-skowy nr 388, Kraków, ul. Rakowicka.
2. **Bach Jan** z Borzęcina, ur. w 1868. 32 L.I.R. (Landwehr-Infanterie-Regiment – Pułk Piechoty Obrony Krajowej). Po-legł na froncie rosyjskim w 1915.
3. **Bach Ludwik** z Bielczy, ur. w 1888. 32 L.I.R., 2 komp. Zginął w 1914.
4. **Badowski Andrzej** z Borzęcina Gór-nego, ur. 9.12.1888, nr d. 10, s. Wojciecha, 32 L.I.R. Zginął 23.06.1916 w Myt-nicy¹ na Wołyniu.
5. **Badowski Franciszek** z Borzęcina, ur. w 1896. Zginął 2.11.1916.
6. **Badowski Jakub** z Borzęcina Gór-nego, ur. 19.07.1883, s. Wojciecha, nr d. 10. Poległ na froncie rosyjskim w 1915. Brat Andrzeja.
7. **Bąk Ignacy** z Borzęcina. 32 L.I.R. Po-legł na froncie rosyjskim.
8. **Bochenek Jan** z Borzęcina. 7 I.R. (In-fantiere-Regiment – Pułk Piechoty). Poległ na froncie rumuńskim w 1915.
9. **Boroń Ludwik** z Bielczy, ur. 1890. 57 I.R., 17 komp. Poległ 5.12.1914.
10. **Borowiec Jędrzej /Andrzej** z Wary-sia, nr d. 305, ur. 21.10.1891, s. Fran-ciszka. Poległ na froncie rosyjskim pod Majdanem w 20.07.1915.
11. **Burlak Jakub** z Borzęcina Dolnego, ur. 24.07.1891, s. Jana, nr d. 531, 57 I.R., 12 komp. Poległ na froncie rosyjskim.
12. **Cholewa Stanisław** z Borzęcina Dolne-go - Jagniówki, ur. 7.01.1877, s. Antonie-go. Nr d. 985, poległ na wojnie 1915.
13. **Cholewa Wojciech** z Borzęcina Dol-nego, ur. w 1870, 1 komp. 500 batalio-nu landsturm². Zginął 28.08.1916.
14. **Chudyba Stanisław** z Borzęcina. 57 I.R. Zaginiony.
15. **Ciochoń Franciszek** z Borzęcina Gór-nego, nr d. 591, ur. 17.07.1899, s. An-drzeja. Zginął w czerwcu 1915 w Go-rycji, Włochy. 57 I.R., II batalion.
16. **Ciochoń Stefan** z Borzęcina Górnego, ur. 20.08.1891, nr d. 348, s. Józefa. 57 I.R. Zaginiony.
17. **Ciochoń Władysław** z Borzęcina Gór-nego, ur. 15.10.1894, nr d. 348, s. Józe-fa. Zmobilizowany 13.09.1914 do 57 I.R. Poległ pod Jarosławiem 15.05.1915.
18. **Cisak Józef** z Borzęcina Górnego, ur. 9.09.1890, nr d. 38, s. Jana. 14 I.R., 6 komp. Poległ na froncie rosyjskim w 1915.
19. **Cnota Paweł** z Borzęcina, ur. w 1888, s. Stanisława. 32 L.I.R. Poległ podczas rosyjskiej ofensywy pod Krakowem w 1914.
20. **Curyło Jan** z Borzęcina, ur. 1.11.1874, s. Michała, 57 I.R. Poległ w bitwie pod Monfalcone na froncie włoskim 24.08.1916. Nr d. 416.
21. **Curyło Jan** z Borzęcina, ur. w 1898. 57 I.R. Poległ w bitwie pod Cepovan Görs na froncie włoskim 30.09.1917.
22. **Czernek Jan** z Borzęcina, ur. w 1895. 57 I.R. Poległ 28.03.1915, nr d. 305.
23. **Curyło Józef** z Borzęcina-Czarnawy, ur. 9.02.1895, nr d. 769, s. Józefa. Po-legł na froncie włoskim 4.04.1917.

¹ Mytnica znajdowała się w gminie Tesłuhów, powiat Dubno, woj. wołyńskie.

² Jednostka wojskowa pospolitego ruszenia złożona głównie z żołnierzy starszych roczników.

24. **Czuj Franciszek** z Borzęcina, ur. 9.09.1899, s. Wawrzyńca. Zginął 16.10.1918. 57 I.R.
25. **Czuj Jan** z Borzęcina Górnego, ur. 12.06.1895, nr d. 820, s. Jana. 57 I.R., 9 komp. Poległ na froncie włoskim w 1916.
26. **Czuj Józef** z Borzęcina, ur. 21.01.1894, s. Jana, nr d. 522, zginął.
27. **Daniel Jan** z Borzęcina, ur. w 1881. 32 L.I.R., 6 komp. Poległ w bitwie pod Selz- Zepultus /Woberdo.
28. **Drąg Wojciech** z Borzęcina Dolnego - Okrajek, nr d. 199. Zginął bez wieści.
29. **Duda Andrzej** z Borzęcina, ur. w 1873, 57 I.R. Poległ na górze Santa Gabriel na froncie włoskim 10.09.1916.
30. **Fasula Jan** z Borzęcina, ur. w 1881, s. Franciszka. Nr d. 922. Zginął 12.09.1918.
31. **Fasula Stanisław** z Borzęcina, ur. w 1886, s. Franciszka. Nr d. 922. 57 I.R. Zginął 14.06.1916. Brat Jana.
32. **Fasula Franciszek** z Borzęcina, ur. 27.12.1883, s. Franciszka, nr d. 922. Brat Jana i Stanisława.
33. **Galek Antoni** z Borzęcina Górnego, ur. 20.05.1890, nr d. 618, s. Andrzeja. 57 I.R., 6 komp. Zginął 11.01.1915.
34. **Galek Jan** z Borzęcina Górnego, ur. 23.03.1895, s. Andrzeja, nr d. 46. 57 I.R.
35. **Giemza Jan** z Borzęcina, ur. 5.01.1884, s. Walentego, nr d. 672.
36. **Górka Wojciech** z Borzęcina, ur. w 1872. 32 L.I.R., 2 komp. Poległ w bitwie pod Lublinem 3.07.1915.
37. **Grabski Błażej** z Borzęcina. 57 I.R. Poległ w bitwie pod Lublinem we wrześniu 1914.
38. **Grzybek Paweł** z Borzęcina Górnego, ur. 3.01.1891, s. Jakuba. Nr d. 28, 57 I.R., 9 komp. Poległ pod Sobolewem 3.07.1916.
38. **Guzik Stanisław** z Borzęcina Górnego „Krzaków”, nr d. 376. 57 I.R., 2 komp. Zmarł w szpitalu w Rzeszowie, 1914.
39. **Guzy Jakub** z Borzęcina. 57 I.R., 14 komp. Zginął w 1914.
40. **Guzy Wincenty** z Borzęcina Górnego - Czarnawy, ur. 15 VII 1893, s. Franciszka, nr d. 401. 57 I.R. Poległ na froncie włoskim.
41. **Hebda Jan** z Borzęcina Górnego, ur. 13 XI 1891, s. Wincentego. nr d. 54. 157 I.R. Poległ w 1914.
42. **Hochliński Stanisław** z Przyborowa. 57 I.R., 2 komp. Zginął w 1914.
43. **Hujar Jan** z Bielczy, ur. w 1894. 4 L.I.R. Zginął 8.09.1914.
44. **Hujar³ Jan** z Borzęcina-Wisowatek. Zginął bez wieści.
45. **Hujar Józef** z Bielczy. 57 I.R. Zginął 25.11.1914 pod Krakowem.
46. **Hysz Wincenty** z Borzęcina. 57 I.R., 13 komp. Zginął 25.11.1914 pod Krakowem.
47. **Jakubowski Władysław** z Borzęcina Górnego, ur. 21.11.1893, s. Franciszka nr d. 408. Zmobilizowany 20.09.1914 do 57 I.R. Poległ pod Gorlicami 18.03.1915. Spoczywa na cmentarzu wojennym nr 123 Łużna-Pustki.
48. **Janczura Marcin** z Borzęcina, s. Jana, ur. 5.11.1896, nr d. 711. Zginął 23.04.1915.
49. **Jasnowski Jan** z Borzęcina, ur. 2.12.1884, (ślub 1910) s. Jędrzeja. Nr d. 295. 57 I.R., 11 komp. Zginął bez wieści.
50. **Kania Józef** z Borzęcina Górnego, ur. 24.03.1894, s. Stanisława, nr d. 432. 32 L.I.R. Poległ na froncie albańskim w 1916.

³ Na przełomie XIX i XX w. we wsi Borzęcin mieszkało 10 rodzin, w których imię ojca i nazwisko brzmiało Jan Hujar!

51. **Kądziołka Wojciech** z Przyborowa, ur. w 1894. 57 I.R. Zginął 14.08.1915.
52. **Kijak Franciszek** z Borzęcina Górnego, ur. 6.09.1890, s. Jana. nr d. 29. 57 I.R. II batalion. Poległ na froncie rumuńskim w 1916.
53. **Kijak Michał** z Borzęcina, ur. w 1895. Zmarł w szpitalu w Trieście 19.04.1917.
54. **Kijak Stanisław** z Borzęcina Górnego ur. 21.05.1892, s. Stanisława, nr d. 689. 57 I.R., 14 komp. Zginął 25.10.1915 pod Dęblinem.
55. **Kilarski Wojciech** z Borzęcina. 57 I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
56. **Kilian Jan** z Borzęcina Górnego ur. 26.09.1895, s. Józefa, nr d. 552. Zmarł w Trieście.
57. **Klisiewicz Jan** z Borzęcina Górnego ur. 19.05.1889, s. Karola, nr d. 983. 33 I.R. Poległ w bitwie pod Dęblinem w październiku 1914.
58. **Kobyłecki Jan** z Borzęcina, ur. 17.01.1895, s. Józefa, nr d. 76 57 I.R. Zginął 2.06.1916.
59. **Kobyłecki Jan** z Borzęcina Górnego, ur. 17.01.1895, s. Józefa. nr d. 56. 57 I.R. Poległ na froncie włoskim w 1917.
56. **Kobyłecki Paweł** z Borzęcina Górnego, ur. 24.01.1890, s. Jana. nr d. 114. Zmarł 3.03.1915 w Bautsch - Budišov (Czechy).
60. **Kopacz Józef** z Borzęcina Górnego, ur. 25.12.1888, s. Błażeja, nr d. 326. 57 I.R., 16 komp. Poległ pod Kraśnikiem w 1914.
61. **Kopeć Paweł** z Borzęcina. 57 I.R., 2 komp. Zginął 5.11.1914 pod Opatowem.
62. **Kordek Józef** z Borzęcina Dolnego-Jagniówki, ur. 1876, nr d. 550. Poległ na włoskim froncie 1.02.1916.
63. **Kota Jakub** z Borzęcina. 57 I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
64. **Kotaś Walenty**, ur. 12.02.1890, s. Kacpra, nr d. 66, zginął na wojnie.
65. **Kowal Błażej**, ur. 31.01.1886, s. Józefa, nr 310. Zmarł w szpitalu 20.01.1915.
66. **Kowal Józef** z Borzęcina, ur. 15.05.1894, s. Józefa. nr d. 310. Zginął bez wieści.
67. **Kowal Jan** z Borzęcina. 57 I.R. Poległ na froncie włoskim 25.08.1917.
68. **Kowal Jan** z Warysia. Zginął bez wieści.
69. **Król Stanisław** z Borzęcina, ur. 6.04.1900, 25 I.R. Zmarł 7.03.1922.
70. **Książek Franciszek** z Borzęcina, ur. w 1873, 32 I.I.R., 3 komp. Zginął 22.07.1915.
71. **Kuliszewski Jan** z Borzęcina, nr d. 319. Forszpan. Żołnierz taborów.
72. **Kózka Józef** z Borzęcina, ur. 17.07.1895, s. Jakuba, nr d. 188. Zmarł 27.02.1917, Jakobeny, Bukowina. 56 I.R.
73. **Kudła Michał**, ur. 4.02.1876, s. Antoniego, zginął 7.02.1916. Nr d. 508. Ojciec 5 dzieci.
74. **Kuska / Kózka Teofil** z Borzęcina Dolnego, ur. 3.08.1895, s. Tomasza, nr d. 238. 57 I.R. Poległ 6.04.1916.
75. **Kwaśniak Józef** z Borzęcina Górnego, ur. 11.01.1891, s. Jana, nr d. 374. 57 I.R. Poległ pod Gorlicami w 1915.
76. **Kwaśniak Stanisław** z Borzęcina Górnego, ur. 30.12.1891, s. Andrzeja, nr d. 317. 32 I.I.R. Poległ na froncie rosyjskim 15.08.1915.
77. **Latocha Jan** z Borzęcina, ur. w 1880. 57 I.R., 3 komp. Zginął 7.01.1916.
78. **Latocha Paweł** z Borzęcina Górnego, ur. 16.02.1891, s. Jana. nr d. 36. 57 I.R. Poległ na froncie włoskim w 1917.
79. **Lizak Jakub** z Borzęcina Górnego, ur. 22.07.1897, s. Jana, nr d. 318, 32 I.I.R. Poległ w bitwie pod Dęblinem w październiku 1916.
80. **Łapanowski Stanisław** z Łęk, ur. w 1883. 57 I.R., 4 komp. Zginął bez wieści.

81. **Mackiewicz Jan** z Borzęcina. Zginął 20.10.1918 pod Heidenschaft.
82. **Makowski Jan** z Borzęcina. 57 I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 1915.
83. **Makowski Stanisław** z Borzęcina Górnego, ur. 14.11.1890, s. Józefa, nr d. 41. Kapral w 54 I.R. Poległ na froncie włoskim w 1914.
84. **Małek Józef** z Borzęcina Górnego, ur. 14.11.1894, s. Michała, nr d. 433. 57 I.R. Poległ na froncie włoskim w 1918.
85. **Małek Stanisław** z Borzęcina Górnego ur. 25.04.1898, s. Józefa, nr d. 770. Poległ na froncie włoskim 25.12.1917.
86. **Marcinkowski Franciszek** z Borzęcina, ur. w 1877. Zmarł 15.01.1917 w Kielcach.
87. **Markiewicz Jan** z Borzęcina. Zginął w 1915.
88. **Matera Jan**, ur. w 1889. 57 I.R., 2 komp. Zginął pod Bieczem 5.05.1915.
89. **Mazur Franciszek** z Borzęcina Dolnego-Przymiarek. 57 I.R. Poległ 22.07.1915 na froncie włoskim.
90. **Mazur Władysław** z Borzęcina. Artyleria forteczna, twierdza Przemyśl. Zginął w 1914.
91. **Michalec Stanisław** z Borzęcina, ur. w 1885. 57 I.R., 3 komp.
92. **Musiał Marcin** z Borzęcina Dolnego, ur. 1876. 57 I.R. Poległ 29.10.1917 w bitwie pod Cepovan Görz na froncie włoskim.
93. **Oleksy Teofil** z Borzęcina Górnego, ur. 12.02.1899, nr d. 61. Zmarł w szpitalu polowym nr 143, 16.12.1916.
94. **Ożóg Jan** z Borzęcina, ur. w 1879. 57 I.R., 2 komp. Zmarł w szpitalu wojskowym nr 4, Graz, 4.09.1915.
95. **Parszcz Franciszek** z Borzęcina Górnego, ur. 14.09.1892, s. Stanisława, nr d. 372.
96. **Pazura Jan** z Przyborowa, ur. w 1877. 32 L.I.R., 10 komp. Spoczywa na cmentarzu w Stalowej Woli.
97. **Paździora Jan** z Borzęcina Górnego-Granic, s. Stanisława, nr d. 878. Zginął bez wieści.
98. **Piękosz Franciszek** z Borzęcina Górnego ur. 9.11.1893, s. Stanisława nr d. 454. 57 I.R. Poległ na froncie włoskim 15.11.1917.
99. **Pięta Jan** z Borzęcina Dolnego, ur. w 1886. Poległ w bitwie pod Kozłowem 11.11.1915.
100. **Pięta Paweł** z Borzęcina Dolnego ur. 15.06.1892, s. Józefa nr d. 282, 57 I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 1915 r.
101. **Pięta Stanisław** z Borzęcina Górnego, ur. 13.12.1894, s. Andrzeja, nr d. 164. 56 I.R., 7 komp. Poległ pod Piawą 18.09.1918 na froncie serbsko-włoskim.
102. **Pięta Wojciech** z Borzęcina. 57 I.R. Zginął w Serbii w 1914.
103. **Pikulski Józef** z Borzęcina. Poległ na froncie rosyjskim w 1917.
104. **Pochroń Ludwik** z Bielczy, ur. 1890. 57 I.R., 17 komp. Zginął w 1914.
105. **Postawa Stanisław**, s. Stanisława, zmarł 14.12.1914.
106. **Poznan Jan** z Borzęcina Dolnego -Zagród, ur. 29.10.1899, s. Franciszka, nr d.185. Zmarł 16.11.1918.
107. **Prokopek Jan** z Borzęcina, ur. w 1866. Ukończył I gimnazjum w Tarnowie w 1890. Pułk Artylerii Górskiej.
108. **Prokopek Stanisław** z Borzęcina, ur. w 1873. Zginął w 1916.
109. **Prokopek Stanisław** z Borzęcina Górnego-Łazów, ur. w 1873. 32 L.I.R. Poległ w czasie bitwy pod Leśniowem na froncie rosyjskim 5.05.1916.
110. **Prorok Franciszek** z Borzęcina Dolnego - Przymiarek, ur. 31.01.1884, s. Andrzeja, nr d. 633. 57 I.R., 3 komp. Zginął w 1914 pod Lublinem.
111. **Prorok Ludwik** z Borzęcina Dolnego-Przymiarek, ur. 6.08.1891, s. Andrze-

Vor- und Zuname: *Piśta Stanisław*
 Charge: *Gefreiter*
 Truppenkörper (U.A.): *K. u. k. Nr 56 - 7. Feldcomp.*
 Grundbuchblatt-Nr. _____
 Assentjahrgang: *1914*
 Heimatzuständig: { *Borzęcin - Bezirk: Bresto*
 (Ort, Bezirk, Land) { *Gabruen*
 Geburtsjahr: *12/2. 1894*
 Ist gefallen (gestorben) am: *18/9. 1918 bei Noventa*
 und beerdigt am: *18/9. 1918*, Ort: *Großfriedhof in Gramma*
 Amtssiegel: *Provins: Venedig - Italien*
 Unterschrift des Seelsorgers: *J. Mydrany S.S.*
Seelsorger des K. u. k. Nr 56.
K. u. k. Inf. Regmt. Nr. 56
Militärseelsorge

Karta informacyjna o śmierci Stanisława Pięty. Arch. Parafialne w Borzęcinie Górnym

- ja, nr d. 633, 57 I.R., 4 komp. Zginął w październiku 1917 na froncie włoskim. Brat Franciszka. Trzeci brat służył w Legionach Polskich.
112. **Przewłocki Józef** z Borzęcina Dolnego, ur. w 18.03.1890, s. Józefa nr d. 279, kanonier. Zginął 29.04.1916.
113. **Pudełek Jan** z Borzęcina. 32 L.I.R. Poległ na froncie włoskim w 1918.
114. **Pudelko Józef** z Borzęcina Górnego, ur. 5.10.1898, s. Franciszka, nr d. 130. 57 I.R. Poległ na froncie włoskim w 1918.
115. **Rajczyk Piotr**, ur. 27.06.1890 s. Wojciecha, nr d. 619, poległ w 1914.
116. **Rogóż Franciszek** z Borzęcina Górnego, ur. 4.10.1891, s. Stanisława. Nr d. 68. 57 I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 15.02.1915.
117. **Rogóż Jakub** z Borzęcina Dolnego-Przymiarek. 57 I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
118. **Rogóż Józef** z Bielczy. 57 I.R., 16 komp. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
119. **Rogóż Józef** z Warysia, ur. 1.03.1892, s. Michała, nr d. 598, 57 I.R., 13 komp. Poległ pod Gorlicami.
120. **Rogóż Józef** z Warysia, ur. 5.09.1893, s. Walentego, nr d. 411, zmarł w kwietniu 1915 w szpitalu w Białej.
121. **Rogóż Józef** z Borzęcina Dolnego-Jagniówki, ur. 1.01.1888, s. Jana, nr d. 620.
122. **Rogóż Stanisław** z Borzęcina Górnego-Łazów. 57 I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
123. **Sikora Jan** z Borzęcina Górnego, ur. 26 IX 1895, s. Stanisława, nr d. 617. Poległ na froncie włoskim w 1918.
124. **Skurnóg Stanisław** z Borzęcina, ur. w 1883. 57 I.R. Poległ w bitwie pod Madoni/Görz wrzesień 1917.
125. **Skórnóg Jan** z Borzęcina, s. Stanisława.
126. **Solak Jan** z Bielczy, ur. w 1897. Zginął 26.04.1916.

58 469. -

Imię i nazwisko **Prorok**

Szosa **Ludwik**

Oddział wojska etc. **J. R. 57.**

Kompania, szwadron, **K. 4. Ff 304.**
bateria i t. p.

Miejsce i rok urodz. **Borzęcin 1890. -**

Wzrost **od 26. XI. 1914.**

dotąd należy skierować dalsze zapytania. **ZAGINIONY.**

Celem dalszych poszukiwań zapisać
do biura jańców.

Sekcja wywiadowcza
Kraj. Stow. Cz. w. zła
Lwów, ul. Piłsudskiego 1.

22. IV. 1918.

Karta informacyjna dotycząca zaginionego Ludwika Proroka z 57 IR.
Z arch. Danuty Nowińskiej

127. **Strakuła Władysław** z Borzęcina Dolnego ur. 7.07.1895, s. Antoniego, nr d. 719. Poległ w walce o folwark Wysoko 25.05.1916.
128. **Staśko Jakub** z Borzęcina. 32 L.I.R. Zaginął bez wieści.
129. **Staśko Józef**, ur.1882, s. Zofii, zginął 1.11.1917.
130. **Staśko Jędrzej/Andrzej** z Borzęcina Górnego, ur. 6.08.1888, s. Jana, nr d. 842. 32 L.I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 1917.
131. **Staśko Jan**, s. Jana nr d. 1026, zmarł w niewoli.
132. **Staśko Sylwester** z Borzęcina Górnego, ur. 11.11.1891, s. Michała. Nr d. 94. Front rosyjski. Zmarł w szpitalu 20.10.1918.
133. **Stąsiek Józef** z Borzęcina, ur. w 1882. 52 I.R. Poległ na froncie włoskim w 1917.
134. **Stąsiek Stanisław** z Borzęcina. Poległ na froncie rosyjskim.
135. **Stolarz Jan** z Borzęcina. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
136. **Styrna Jan** z Borzęcina, 52 I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
137. **Szafraniec Ludwik** z Borzęcina. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
138. **Szafraniec Wojciech** z Borzęcina. 32 L.I.R. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
139. **Wala Władysław** z Borzęcina Górnego, ur. 25.07.1895, s. Stanisława, nr d. 543. 57 I.R. Poległ na froncie rosyjskim.
140. **Wijas Franciszek** z Warysia, ur. 4.09.1898, s. Augustyna, nr d. 356.
141. **Więcek Jan** z Bielczy, ur. w 1889. 57 I.R., 9 komp. Zginął 5.06.1915.
142. **Witek Franciszek** z Bielczy. 57 I.R., 10 komp. Zginął 14.02.1915.

*Odnowiona tablica
z mogiły Franciszka Wójcika.
Cmentarz Wojenny nr 123 w Łużnej.
Fot. L. Kołodziejski, 2017*

*Odnowiona tablica
z mogiły Władysława Jakubowskiego.
Cmentarz wojenny nr 123 w Łużnej.
Fot. L. Kołodziejski, 2017*

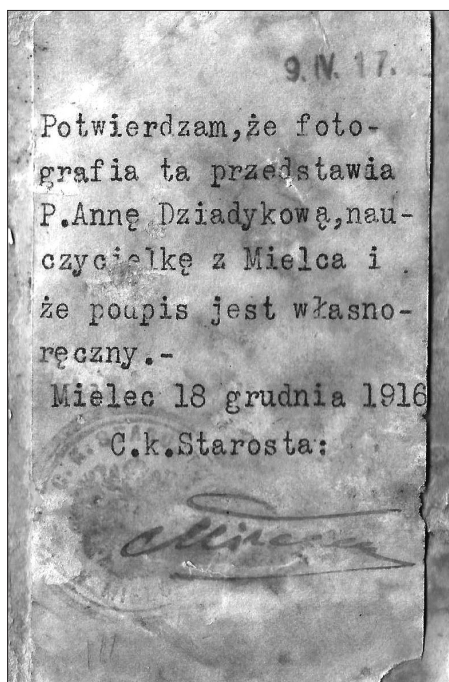
143. **Witek Jakub** z Borzęcina Górnego, ur. 13.07.1892, s. Andrzeja, nr d. 530. 57 I.R. Zmarł 14.01.1915. Spoczywa na Cmentarzu Wojennym nr 123 Łużna-Pustki.
144. **Witek Stanisław** z Borzęcina Górnego, ur. 5.05.1897, s. Jakuba, nr d. 450. 57 I.R. Zginął pod Bieczem w maju 1915.
145. **Wójcik Franciszek** z Borzęcina Górnego, ur. 5.10.1895, s. Antoniego, nr d. 690. 57 I.R. Poległ pod Gorlicami 15.02.1915. Spoczywa na Cmentarzu Wojennym nr 123 Łużna-Pustki.
146. **Wójcik Jan** z Warysia, ur. 9.12.1888, s. Antoniego, nr d. 690. 57 I.R. Poległ na froncie włoskim.
147. **Wójcik Jan** z Borzęcina, ur. 20.07.1876, s. Franciszka. Zmarł 2.08.1919. Chłaso we Włoszech, szpital.
148. **Wójcik Józef** z Borzęcina. Poległ 22.02.1915. Spoczywa na Cmentarzu Wojennym nr 130 w Grybowie.
149. **Wójcik Sebastian** z Borzęcina-Łazów, ur. 8.10.1892, s. Stanisława, nr d. 814. Poległ na froncie rosyjskim w 1914.
150. **Wójcik Stanisław** z Borzęcina-Łazów, ur. 9.04.1890, s. Stanisława, nr d. 914. Zmarł 3.02.1916.
151. **Wręga Jan** z Borzęcina, s. Józefa. 57 I.R. Poległ na froncie rumuńskim w 1916. Nr. d. 519.
152. **Wyczesany Józef** z Borzęcina Górnego, ur. 21.03.1894, s. Wojciecha, nr d. 37. Poległ na froncie rosyjskim w 1916.
153. **Zaleśny Jan** z Borzęcina Dolnego, ur. 23.10.1894, s. Wojciecha, nr d. 242. 57 I.R. Poległ na froncie rosyjskim.
154. **Zaleśny Wincenty** z Borzęcina Dolnego, ur. 5.04.1892, s. Wojciecha nr d. 242. Zmarł w szpitalu. Brat Jana.

Dokumenty identyfikacyjne z czasu I wojny światowej

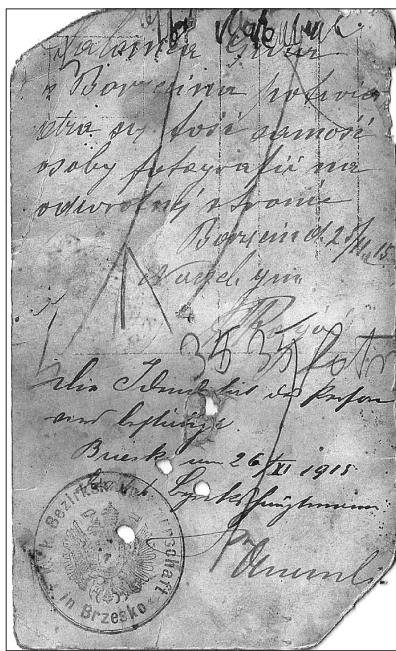
Przepisy co do podróży po Galicyi.

Od dnia 1 września, każdy podróżujący po Zachodniej Galicyi, czy to wozem, piechotą, czy koleją, musi się na żądanie władz legitymować fotografią, potwierdzającą tożsamość osoby. W Galicyi ponadto, uznawanej za teren wojenny wraz z częścią Moraw i Śląska, każdy podróżujący musi mieć paszport, a jeśli jedzie poza San, na wschód, albo stamtąd na Zachód to, z wyjątkiem powiatu jarosławskiego, przemyskiego i turczańskiego, musi mieć także osobne zezwolenie odnośnej władzy wojskowej, z wyraźnym zaznaczeniem dokąd jedzie. Przepisy te są bardzo ważne i trzeba na nie uważać, by się niepotrzebnie nie narażać na nieprzyjemności.

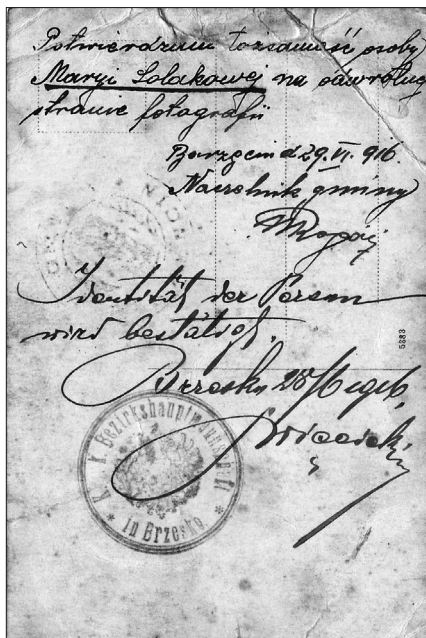
„Piaśt” 1915, nr 36 z 5 września, s. 14.

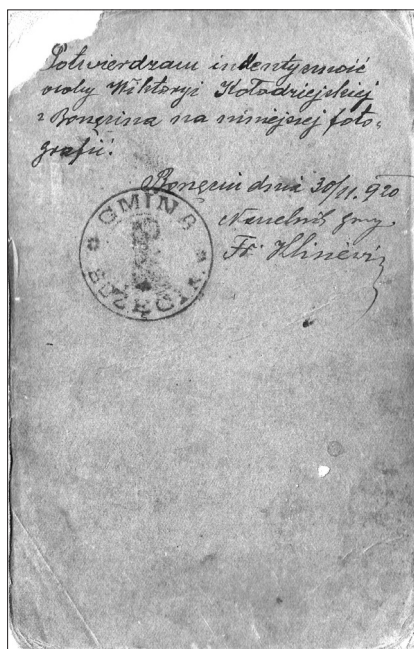
*Dokument identyfikacyjny nauczycielki Anny Dziadykowej (1916).
Z arch. Lucjana Kołodziejskiego*

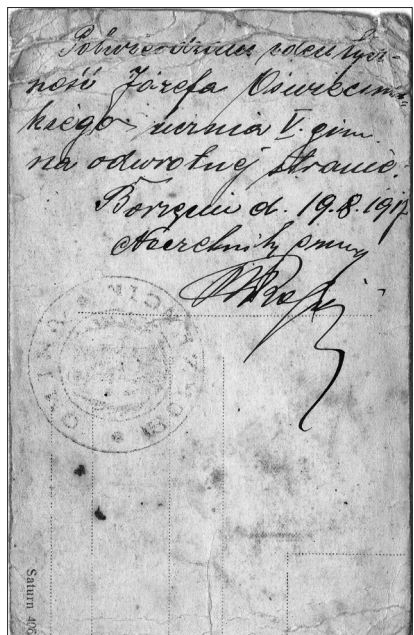
Dokument identyfikacyjny Salomei Guzy (1915). Z arch. Lucjana Kołodziejskiego

Dokument identyfikacyjny Marii Solak (1916). Z arch. Marii Kwaśniak

Dokument identyfikacyjny Wiktorii Kołodziejkiej (1920). Z arch. Leszka Czernka

Dokument identyfikacyjny Juliana Oświęcimskiego (1917). Z arch. Barbary Wajdy

56 C.K. Pułk Piechoty

Żołnierze 4 kompanii karabinów maszynowych 56 Galicyjskiego Pułku Piechoty.
Oznaczony X Stanisław Sroka z Borzęcina. Zdjęcia z arch. Marii i Andrzeja Pilarskich

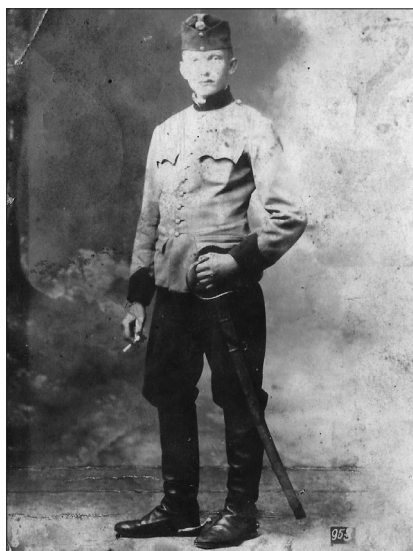

Jakoneny, Rumunia. 1916. Oznaczony X Stanisław Sroka z Borzęcina

Borzęcanie w mundurach c.k. armii austro-węgierskiej

Józef Stąsiek, żołnierz 57 Galicyjskiego Pułku Piechoty. Awers i rewers zdjęcia.
Z arch. Marii Jakubowskiej

Jakub Małek, 2 Pułk Ułanów.
Z arch. Lucjana Kołodziejskiego

Bracia (od lewej) Franciszek i Antoni Maurowie,
Ludwik i Franciszek Prokopkowie.
Z arch. Lucjana Kołodziejskiego

Borzęcanie w c. k. armii austro-węgierskiej

*Franciszek Tomaszek i Karol Kobyłecki
z Borzęcina Dolnego, żołnierze taborów.
Z arch. Leszka Czernka*

*Jakub Bełza palacz
w wojskowych pociągach transportowych.
Z arch. Bogdana Sroki*

NN, z arch. Justyny Dudy

*Sebastian Janczura (z lewej) 1896 -1916.
Z arch. Marcina Janczury*

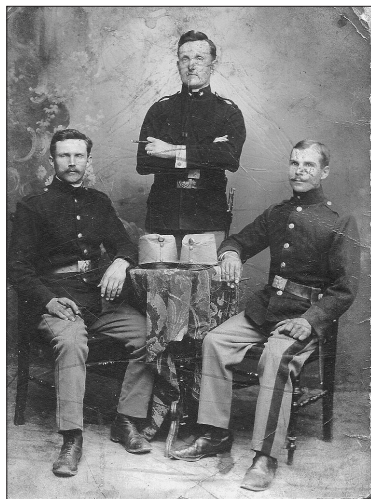
Przyborowianie w mundurach c.k. armii austro-węgierskiej

Z arch. Sebastiana Szuby, Przybórw

NN. Z arch. M. Kądziołka

Szymon Styrna, Przybórw: (...) Dwie fotografie przedstawiające moich pradiadków: zdj. po lewej to Jan Żurek ur. 1885, zm. 1954, pierwszy z lewej strony, służył w wojsku C.K. a zdjęcie to jest wykonane prawdopodobnie w Północnych Włoszech lub w tych okolicach gdyż tam Jan Żurek odbywał służbę w czasie I Wojny Światowej (...) i z tychże lat najprawdopodobniej pochodzi; zdj. po prawej to Helena Żurek, ur. 1892, zm. 1976 wraz z moją śp. babcią na kolanach, która urodziła się w 1915, (...), obydwie zdjęcia zostały przesłane sobie ze względu na długi czas nieobecności Jana w domu.

Ranni podczas I wojny światowej борzące się służyć w c.k. armii.

Sylwester Klisiewicz z Borzęcina Dolnego oznaczony na zdjęciu X. Z arch. Bogdana Białka

Józef Rogóż z Borzęcina w szpitalu wojskowym, 1915. Z arch. Lucjana Kołodziejskiego

Most na rzece Uszwica

Wycofujące się wojska austro-węgierskie w listopadzie 1914 wysadziły w powietrze most w Borzęcinie Górnym na rzece Uszwicy nieopodal kościoła parafialnego. Po zatrzymaniu rosyjskiej ofensywy pod Krakowem i Limanową wojska państw centralnych odrzuciły ofensywę Moskali za rzekę Dunajec. W grudniu wybudowano most prowizoryczny ułatwiający zaopatrzenie armii austriackiej i niemieckiej. Natomiast wczesną wiosną 1915 wybudowano most, który przetrwał do 1945.

Most prowizoryczny, grudzień 1914. Źródło: <https://kuruc.info/r/6/161846/>

Budowa mostu, marzec 1915.

Źródło: <http://www.archivinformationssystem.at/bild.aspx?VEID=3033352&DEID=10>

Szpital wojskowy w Bielczy

Ofensywa austriacko-niemiecka w grudniu 1914 zatrzymała się na rzece Dunajec. W Bielczy wybudowano szpital wojskowy. W ówczesnej prasie napisano: *Dnia 28 kwietnia b.r. (1915–L.K.) we wsi Bielcza pod Biadolinami, odbyło się uroczyste otwarcie dwóch baraków, wybudowanych staraniem miejscowej kome-*

nie dla ludności cywilnej ma utworzenie tego rodzaju szpitala, dającego chorym opiekę i higieniczne warunki, a chroniącego resztę ludności od dalszego szerzenia się choroby. (...) Barak mogący pomieścić około 40 chorych podzielono na dwie części: męską i kobiecą. Każda z nich składa się z dużej, widnej sali, a prócz tego wspól-

Szpital wojenny 82 królewsko-pruskiej Dywizji Rezerwy nr 47 w Bielczy.

Źródło: <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de>

dy wojska niemieckiego, z których jeden przeznaczono na lazaret wojskowy, a drugi dla ludności cywilnej. Obydwa te baraki mieszczą chorych zakaźnych, przeważnie tyfusowych, a jeśli się zważy, jak zakaźne choroby w tamtych stronach się szerzą, wskutek nadmiernie nagromadzonej ludności ewakuowanej, z terenów objętych działaniem wojennym, to nietrudno zrozumieć, jaką doniosłość, szczegól-

ne są: kuchnia, apteka, skład, pokój do dezynfekcji i łazienka. Obok sali kobiecej jest osobny pokój dla rekonwalescentek - „Głos Narodu” 1915 nr 249 z dn. 19 maja, s. 2.

Transport rannych. Tłem zdjęcia ściana frontowa obecnego przedszkola w Bielczy. Źródło: <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de>

Słowo od autora

W latach 1919-1921 Polska toczyła wojnę z Rosją sowiecką. 13 sierpnia 1920 r. rozpoczęła się bitwa z bolszewikami na przedpolach Warszawy, w wyniku której zatrzymany został atak Armii Czerwonej. Wojskami Polskimi dowodził Józef Piłsudski. Plan bitwy opracował generał Tadeusz Rozwadowski. Polskie kontrukerzenie znad Wieprza rozpoczęło się 16 sierpnia i trwało do 25 tegoż miesiąca. Bitwa ta bywa też nazywana „Cudem nad Wisłą”. Było to wspaniałe, największe polskie zwycięstwo we współczesnych dziejach, a bitwa została uznana przez Lorda d'Abernona za 18. decydującą bitwę w dziejach świata. W szeregach Wojska Polskiego znalazło się wielu żołnierzy pochodzących z Borzęcina. Kilkudziesięciu z nich za wolną Polskę oddało życie. Skazani zostali celowo na niepamięć przez komunistyczne władze Polski. Po 1989 r. przywracana jest pamięć o ich roli w czasie tamtej wojny. W Borzęcinie wokół Pomnika Poległych i Pomordowanych na granitowych tablicach wyryte zostały nazwiska i imiona wielu poległych.

Zanim jednak doszło do odrodzenia się polskiej państwowości i do ostatecznego ukształtowania granic Rzeczypospolitej, w Europie rozgrywała się I wojna światowa. W szeregach armii austro-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej walczyły setki tysięcy żołnierzy narodowości polskiej z ziem pozostających pod zaborami. Wśród nich było kilkuset mężczyzn pochodzących z terenu dzisiejszej gminy Borzęcin. Spośród nich odnalazłem 154 znanych z imienia i nazwiska. Grupa około 30 młodych patriotycznych borzęcan wstąpiła w 1914 r. do Legionów Polskich. Celem Legionów była nie tyle pomoc wojskom państw centralnych, ale wywalczenie niepodległej Polski. Wśród legionistów był Adam Sadowski, syn właściciela ziemskiego Konstantego Sadowskiego z Borzęcina. Na skutek odniesionych ran 20-letni legionista zmarł. Jego ciało zostało sprowadzone przez rodzinę i pochowane na cmentarzu parafialnym w Borzęcinie. 15 sierpnia 2021 r. odsłonięta zostanie tablica ufundowana przez IPN w Krakowie, upamiętniająca ofiarę jego życia.

W wydanej właśnie przez Gminny Ośrodek Kultury w Borzęcinie publikacji „Borzęcińskie drogi do niepodległości 1914-1921” przypominam nazwiska i imiona poległych legionistów, żołnierzy Wojska Polskiego walczących w czasie bolszewickiej nawały, a także obrońców Lwowa w 1920 r. Nieliczne, unikatowe zdjęcia przedstawiają borzęcan w mundurach armii austriackiej. Ostatnio na strychu jednego z domów odnaleziono dyplom podpisany przez Józefa Piłsudskiego, nadający odznaczenie Krzyża Niepodległości Józefowi Curyłe z Borzęcina.

Dziękuję wszystkim, którzy mnie wspierali w czasie przygotowania uroczystości w dniu 15 sierpnia 2021 r. Szczególne słowa podziękowania kieruję pod adresem mgr Piotra Kani, dyrektora GOK w Borzęcinie oraz ks. Mikołaja Pieca, proboszcza Parafii pw. Narodzenia NMP w Borzęcinie.

mgr Lucjan Kołodziejski

Pismo kulturalno-społeczne

Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury w Borzęcinie

Redaktor naczelny: Piotr Kania

Redakcja techniczna: Piotr Kania

Korekta tekstów: Maria Nowrotek, Piotr Kania

Adres redakcji:

Gminny Ośrodek Kultury w Borzęcinie

32-825 Borzęcin 562; tel. 14 684-60-13;

e-mail: gok@borzecin.pl <http://www.borzecin.pl>

<https://www.facebook.com/borzecingok/>

ISSN 1507-8132

JÓZEF PIŁSUDSKI
PIERWSZY MARSZAŁEK POLSKI

Zdjęcie Józefa Piłsudskiego zachowane wśród nielicznych pamiątek po Stanisławie Sroce z Borzęcina Górnego-Jackówki. Z arch. Marii i Andrzeja Piłarskich